

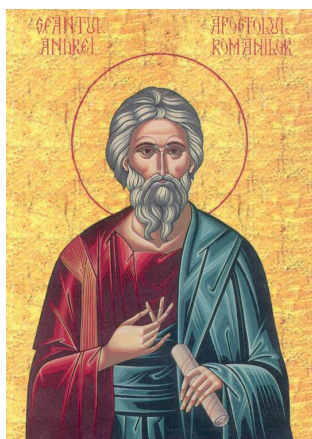
Cateheză

Repere istorice, culturale și legale ale statutului parohiei în Biserica Ortodoxă Română

Preot Laurențiu Drăghicenoiu

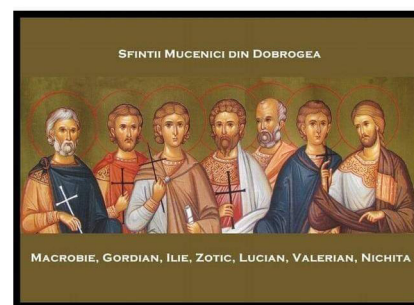
Repere scrise, suport pentru discuții

Pentru că în duminica trecută ne-am întâlnit pentru a discuta statutul parohiei noastre în fața autorităților suedeze, se cuvine să cercetăm în această cateheză online care este statutul comunității noastre în Biserica Ortodoxă Română din care facem parte. Ne vom opri în această cateheză nu doar în aspectele legale, care vor fi anexate ca atare, despre parohie, preotul paroh, adunarea parohială, consiliul și comitetul parohial ș.a., ci și asupra încadrării acestora în contextul evoluția dezvoltării Bisericii noastre de-a lungul timpului, prin câteva repere istorice, culturale și liturgice.

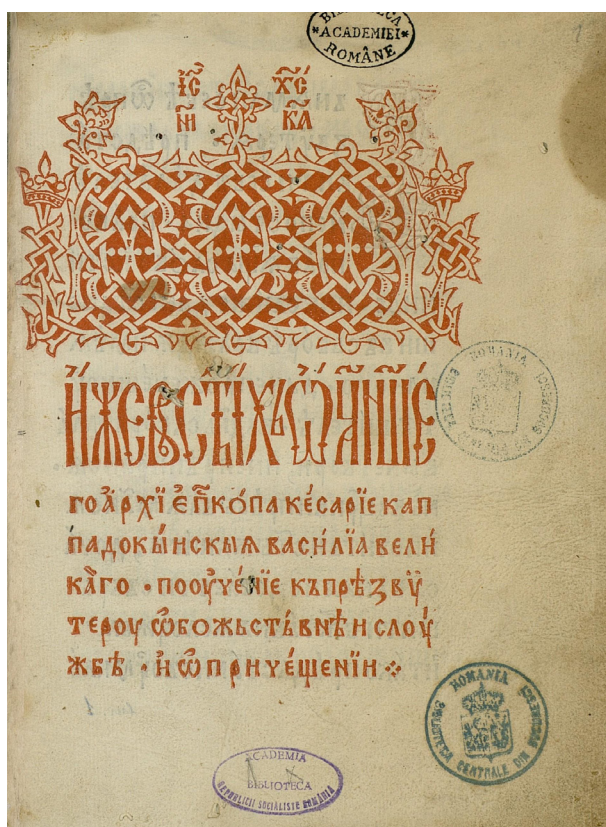
- ◆ Originile Bisericii noastre se află în predania Sfântului Apostol Andrei, care, între anii, a propovăduit în Sciția Minor, Dobrogea de azi, în itinerariul său misionar spre nordul Mării Negre.
- ◆ După cucerirea Daciei de către Traian în 106, aceasta devine provincie romană și este romanizată, intrând în circuitul de tranzit comercial, cultural, dar și de populație, printre care și mulți creștini, prin care credința în Hristos este răspândită și mai mult prin aceste locuri.

◆ Deși mărturii arheologice sunt destule din primele secole, primul episcop cunoscut cu numele este Evangelicus (cca 300 d.Hr.), din această perioadă fiind cunoscuți și mulți martiri, precum Sfântul Epictet preotul și Astion monahul, Pasicrat și Valentin, Isihie de la Durostorum, Montanus preotul și prezbitera sa Maxima, Sfinții Zotic, Atal, Camasis și Filip de la Niculițel și alții.

- ◆ La Sinodul I Ecumenic din 325 sursele vorbesc despre un episcop scit din Dobrogea și altul din Dacia.
- ◆ În 380 avem mărturii despre Sfântul Bretanion, episcopul Tomisului (Constanța), prieten al Sfântului Vasile cel Mare (330-379) și menționat în scrierile lui Sozomen și Teodoret de Cir – istorici ai Bisericii din secolul al V-lea.

- ◆ De aici înainte sunt cunoscuți mai mulți sfinți, clerici, monahi și mreni deopotrivă, dintre care unii vor participa la Sinoadele Ecumenice (cele 7 Sinoade Ecumenice s-au desfășurat în perioada 325-787), iar alții se vor dovedi de o mare semnificație pentru rânduiala și istoria Bisericii creștine universale. Dintre aceștia amintim pe **Dionisie Exiguul** (cel smerit), originar din Sciția Mică (Dobrogea de azi), care a fost inventatorul numărătorii anilor de la Hristos, astfel încât punctul zero al istoriei să nu mai fie anul înființării Romei (753 î.Hr.), ci momentul Nașterii Domnului, lucru ce a fost preluat de întreaga creștinătate și întreaga lume până astăzi.
- ◆ În secolul al IX-lea, slavii cotropesc și persecută spațiul de azi al Munteniei, dar se stabilesc la Sud de Dunăre. Este momentul în care se cristalizează lingvistic și începe să ia un contur din ce în ce mai pronunțat poporul român. Slavii rămași pe teritoriile nord-dunărene sunt asimilați și încep să existe formațiuni românești, atât statale, cât și bisericești. Cnezatele și voievodatele lui Gelu, Glad și Monumorut din secolele IX-X sunt însoțite de existența unor episcopii ortodoxe care se dezvoltă o dată cu formațiunile statale, devenind în timp mitropolii.

Liturghierul lui Macarie tipărit la Târgoviște în anul 1508

- ◆ Așdar, o dată cu venirea voievozilor prin domnia lui Basarab I în Țara Românească, apare la scurtă vreme și Mitropolia Ungrovlahiei (Munteniei), recunoscută în 1359, prin Sfântul Iachint de Vicina, primul Mitropolit român. Mitropolia Ardealului este consemnată prin Mitropolia Severinului la 1370 și în persoana Sfântului Ghelasie de la Râmpeț în 1377, iar Mitropolia Moldovei este recunoscută la 1401.
- ◆ În secolele următoare activitatea Bisericii este îmbogățită prin înființarea de noi episcopii în cadrul Mitropoliilor, culturalizarea întregului popor prin apariția tipografiilor, începând cu tipăriturile – *Liturghierul lui Macarie* (în slavonă), prima carte tipărită pe teritoriul românesc în 1508, și *Catehismul românesc de la Sibiu* în anul 1544, prima carte tipărită în limba română. În 1640 apare *Pravila de la Govora*, cea mai veche culegere de legi bisericești și laice în limba română.

- ◆ În 1688 este tipărită *Biblia lui Șerban Cantacuzino*, prima Sfântă Scriptură tradusă integral în limba română
- ◆ În anul 1775 viața bisericească de la noi este înnoită duhovnicește de Cuviosul Paisie de la Neamț, care revine din Muntele Athos cu ucenicii săi și se stabilește la Mănăstirea Dragomirna, începând lucrarea de înnoitor al monahismului ortodox prin readucerea la lumină a scrierilor Sfinților Părinți și publicarea Filocaliei.
- ◆ După anii 1800, în perioada revoluționară încep să fie reglementate din ce în ce mai precis aspecte ale vieții laice și bisericești, prin înființarea regulamentelor organice în 1831 în Țara Românească și 1832 în Moldova.

- ◆ După unirea principatelor din 1859, sub domnia lui A.I. Cuza, Biserica este subordonată administrativ treptat statului prin trecerea averilor mănăstirești în posesia statului (1863), numirea episcopilor direct de către domn (1865), trecerea școlilor teologice în subordinea statului și altele.
- ◆ În Transilvania, separată încă de provinciile unite, apare în 1868, prin stradanii Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna, *Regulamentul organic* al Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania. Principiile acestui statut vor sta la baza statutelor de organizare ale Bisericii Ortodoxe Române, din 1925 și din 1948, principii prezente și în cele ce au urmat până azi - cel mai recent publicat în februarie 2020.
- ◆ În urma consolidării statului român, în 1872 se formează Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, cu trimitere la necesitatea autocefaliei, adică a independenței Bisericii din statul român față de autoritatea din Constantinopol, lucru ce se realizează oficial în anul 1885.
- ◆ După Marea Unire din 1918, Biserica Ortodoxă Română devine Patriarhie în anul 1925.
- ◆ În vremea domniei lui Cuza și a regalității, între 1869-1948, secularizarea acerbă și-a spus cuvântul, în ciuda dezvoltărilor administrative de independență, ca rangul de autocefalie sau patriarhie, fiind confiscate posibilitățile de venit propriu ale Bisericii, limitate posibilitățile de a trăi în mănăstire și au fost dărâmate mai multe biserici decât în perioada comunistă pentru a face loc modernității cu orice preț.

- ◆ Avântul secular a fost preluat de regimul comunist, începând cu anul 1948, și a fost dus la extremă prin persecuții fără precedent în istoria lumii, prin îngrădirea administrativă a Bisericii și discreditarea ei continuă.
- ◆ Cu toate acestea, Biserica a dăinuit prin mila lui Dumnezeu și și-a rânduit cele de trebuință pe cât i-a fost cu putință, organizându-se în orice vreme, ca una care este deasupra vremurilor, dar nu desprinsă din ele.

Pentru aceasta, am ajuns la momentul prezentării statutare a elementelor care vizează viața noastră parohială în principal: *Parohia*, *Preotul Paroh*, *Adunarea Parohială*, *Consiliul Parohial*, *Comitetul Parohial*. Vom lectura în cele ce urmează detaliile administrative formulate în statutul Bisericii Ortodoxe Române cel mai recent, publicat în 10 februarie 2020 în Monitorul Oficial:

(3) Vicarul administrativ patriarhal, vicarii patriarhali și consilierii patriarhali participă la ședințele organismelor centrale deliberative și executive bisericești, cu vot consultativ, iar la ședințele Permanenței Consiliului Național Bisericesc, cu vot deliberativ.

(4) În cadrul instituțiilor centrale bisericești este încadrat, pe funcții de execuție, personal de specialitate clerical, monahal și neclerical. Acesta este numit, transferat și promovat de Patriarhul României într-o ședință a Permanenței Consiliului Național Bisericesc.

(5) Toate categoriile de personal clerical, monahal și neclerical menționate la alin. (1) și (4) se sancționează și se revocă de către Patriarhul României într-o ședință a Permanenței Consiliului Național Bisericesc, pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare, conform prevederilor statutare și regulamentare.

CAPITOLUL II Organizarea locală

Art. 40. — (1) Unitățile componente ale Bisericii Ortodoxe Române, organizată ca Patriarhie, sunt:

- a) parohia;
- b) mănăstirea;
- c) protopopiatul (protoieria);
- d) vicariatul;
- e) eparhia (arhiepiscopia și episcopia);
- f) mitropolia.

(2) Cu binecuvântarea chiriarhului și cu aprobarea Permanenței Consiliului eparhial se pot înființa și organiza asociații, fundații și instituții cu caracter economic, pentru susținerea activităților social-filantropice, social-medicale, cultural-educative și misionare ale Bisericii.

(3) Fiecare din unitățile componente ale Bisericii, în conformitate cu dispozițiile prezentului statut, are dreptul de a se conduce și de a se administra autonom față de altă parte componentă de același rang și de a participa, prin reprezentanții săi aleși, clerici și mireni — în cazul parohiilor și eparhiilor, la lucrările unităților componente superioare.

(4) Modul de constituire și funcționare a unităților componente și a organismelor locale de același grad este identic pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Despre personalitatea juridică

Art. 41. — (1) Patriarhia Română, mitropolia, arhiepiscopia, episcopia, vicariatul, protopopiatul (protoieria), mănăstirea și parohia sunt persoane juridice de drept privat și utilitate publică, cu drepturile și obligațiile prevăzute de prezentul statut.

(2) Aceste persoane juridice au dreptul la două coduri unice de înregistrare fiscală, atât pentru activitatea nonprofit, cât și pentru cea economică.

Art. 42. — Înființarea și desființarea unităților componente ale Bisericii Ortodoxe Române se comunică, pentru evidență, instituției administrației publice centrale de resort.

SECȚIUNEA I

A. Parohia

Art. 43. — Parohia este comunitatea creștinilor ortodocși, clerici și mireni, situată pe un anume teritoriu și subordonată Centrului eparhial din punct de vedere canonic, juridic, administrativ și patrimonial, condusă de un preot paroh numit de chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) eparhiei respective.

Art. 44. — Înființarea, desființarea și delimitarea teritorială a parohiilor se aprobă de către Permanența Consiliului eparhial, ținând seamă de cerințele misionare și pastorale din teritoriu.

Art. 45. — Credincioșii parohiei au următoarele drepturi: de a beneficia de asistență religioasă, de a alege și a fi aleși în organismele parohiale, de a beneficia de ajutor filantropic, după posibilități; și îndatoriri: de a susține, întări și mărturisi credința

Bisericii Ortodoxe; de a viețui potrivit învățăturii de credință ortodoxă; de a participa la sfintele slujbe; de a se împărtăși cu Sfintele Taine; de a împlini faptele milei creștine; de a întreține și a ajuta Biserica și pe slujitorii ei.

Art. 46. — (1) Comunitatea credincioșilor care nu poate susține cu mijloace proprii o parohie, prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, se poate alătura la o comunitate vecină, împreună cu care formează parohia. În acest caz, comunitatea care se alătură poartă denumirea de filie, iar membrii săi au aceleași drepturi și îndatoriri față de parohie ca și cei din comunitatea la care se alătură.

(2) Prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, parohiile cu posibilități economice ajută parohiile sărace și cu număr mic de credincioși.

Art. 47. — (1) În eparhiile Bisericii Ortodoxe Române, ținând cont de condițiile misionar-pastorale și de numărul de credincioși, de posibilitățile materiale, ca și de situarea lor în mediul urban sau rural, parohiile sunt de 3 categorii, pe baza unor criterii stabilite de consiliile eparhiale.

(2) Clasificarea pe categorii a parohiilor se aprobă de Permanența Consiliului eparhial, în baza raportului cuprinzând datele statistice oficiale (număr de credincioși, condiții materiale, zonă geografică, medie de vârstă etc.).

Art. 48. — (1) Pe durata activității lor în parohie, preoții și diaconii sunt datori a locui în parohie, în case parohiale, acolo unde acestea există, sau în case închiriate, și au dreptul de folosință gratuită a unei anumite suprafețe de teren, proprietatea parohiei, aprobată de Centrul eparhial.

(2) Pentru asigurarea unei prezențe stabile a preotului (preoților) în parohie, acolo unde nu se află casă parohială, aceasta va fi construită, iar dacă nu sunt condiții pentru construire, Consiliul parohial va lua măsuri pentru achiziționarea unei case existente sau pentru plata chiriei locuinței preotului, până când se va construi o casă parohială nouă.

(3) La parohiile și bisericile noi, consiliile parohiale, sub îndrumarea Centrului eparhial, vor prevedea în buget, vor iniția și susține construirea de case parohiale destinate ca locuință slujitorilor Sfântului Altar.

B. Parohul

Art. 49. — (1) Preotul paroh, ca delegat al chiriarhului, este păstorul sufletesc al credincioșilor dintr-o parohie, iar în activitatea administrativă este conducătorul administrației parohiale și președinte al Adunării parohiale, al Consiliului parohial și al Comitetului parohial.

(2) Numirea sau revocarea din oficiu de paroh se face de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, având în vedere calitatea activității desfășurate.

(3) Din motive administrative, misionare sau disciplinare, oficiul parohial se poate încredința de către chiriarh și celorlalți preoți slujitori, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial.

Art. 50. — În cadrul întregii slujiri preoțești: învățătoarească, sfântitoare și pastoral-misionară, parohul exercită următoarele atribuții:

(1) săvârșește Sfânta Liturghie și Laudele bisericești în duminici, sărbători și în alte zile ale săptămânii, cu rostirea cuvântului de învățătură; săvârșește Sfintele Taine și ierurgii; catehizează copii, tineri și adulți conform îndrumărilor Centrului eparhial și asigură accesul zilnic în lăcașul de cult, conform programului afișat la intrarea în biserică;

(2) preotul paroh sau unul dintre ceilalți preoți, dacă sunt mai mulți, cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului, în fiecare an școlar, va solicita aprobarea inspectoratului școlar județean pentru predarea orelor de religie la școala din parohie, dacă acestea nu sunt repartizate unui cadru didactic titular sau suplinitor;

(3) aduce la îndeplinire toate dispozițiile prezentului statut, ale regulamentelor bisericești și ale organismelor bisericești centrale și eparhiale în ceea ce privește parohia;

(4) aduce la îndeplinire hotărârile organismelor eparhiale și dispozițiile autorității superioare bisericești (protopop, episcop sau arhiepiscop), precum și cele ale Consiliului parohial, referitoare la viața parohială;

(5) întocmește și duce la îndeplinire prevederile programului anual al activităților pastoral-misionare, social-filantropice și administrativ-gospodărești ale parohiei, comunicând Centrului eparhial, în scris, și credincioșilor rezultatele acțiunilor întreprinse în acest sens;

(6) fără aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, nu poate reprezenta parohia în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați. În aceeași măsură, clericii din parohii, în virtutea jurământului de ascultare (subordonare) față de chiriarh deus la hirotonie, nu pot să compare în fața instanțelor judecătorești fără aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, inclusiv în cauze de interes personal; încălcarea acestei prevederi atrage sancțiuni canonice și disciplinare;

(7) convoacă și prezidează Adunarea parohială, Consiliul parohial și Comitetul parohial;

(8) duce la îndeplinire hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial;

(9) ține registrul cu evidența tuturor parohienilor;

(10) ține la zi evidența botezătorilor, cununaților și decedaților din parohie în registrele speciale (mitricale) și emite certificate de botez și de cununie;

(11) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial și controlează modul de administrare a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundaționale bisericești din parohie;

(12) întocmește și ține la zi inventarul bunurilor parohiei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei;

(13) deține sigiliul parohiei pe durata oficiului de paroh.

Art. 51. — (1) Pe lângă preotul paroh, într-o parohie pot fi unul sau mai mulți preoți și diaconi slujitori numiți de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial. Numărul slujitorilor la parohie se stabilește în funcție de cerințele misionar-pastorale locale constatate de conducerea eparhiei.

(2) Parohul, preoții și diaconii slujitori, precum și personalul bisericesc neclerical sunt datori să locuiască în parohie.

Art. 52. — (1) La parohiile cu mai mulți preoți slujitori, aceștia sunt egali în drepturile și îndatoririle sacramentale, învățătoarești și pastoral-misionare. Dintre aceștia, celor mai harnici și conștiințioși li se poate încredința, de către chiriarh, oficiul de paroh, pentru intensificarea activității parohiale.

(2) Fiecare preot slujitor are în cuprinsul parohiei un sector bine delimitat și aprobat de chiriarh, pe baza raportului întocmit de către delegații Centrului eparhial.

(3) Preoții și diaconii, personalul didactic din învățământul teologic și cel care predă religia, studenții în teologie, precum și dascălii (cateheții) care au absolvit Școala de cântăreți bisericești au îndatorirea pastorală și misionară de a face catehizare în parohiile la care slujesc sau în care locuiesc, în acord cu preotul paroh, conform normelor stabilite de către Sfântul Sinod și centrele eparhiale.

(4) Preoții, diaconii și cântăreții bisericești au drepturile și îndatoririle prevăzute de Sfintele Canoane, prezentul statut, regulamentele bisericești și hotărârile Centrului eparhial.

Art. 53. — (1) Mai multe parohii (10—15) din cadrul unui protopopiat se constituie într-un cerc pastoral-misionar pentru desfășurarea de activități bisericești, misionar-pastorale, culturale și sociale.

(2) Chiriarhul delegă pe unul din preoți drept coordonator al cercului pastoral-misionar.

C. Adunarea parohială

Art. 54. — (1) Parohia are ca organism deliberativ Adunarea parohială.

(2) Adunarea parohială este compusă din credincioșii majori ai parohiei, bărbați și femei, care mărturisesc prin credință, faptele și ținuta lor morală, atașamentul față de Biserica Ortodoxă, de învățătura ei de credință și de instituțiile ei.

(3) Președintele Adunării parohiale este preotul paroh, iar dacă acesta este absent sau suspendat din funcție, un preot delegat de protopop dintre slujitorii parohiei sau de la o altă parohie învecinată. În cazul în care la Adunarea parohială ia parte protopopul sau un preot delegat de către Centrul eparhial, acesta prezidează ședința.

(4) Preoții și diaconii slujitori activi ai unei parohii, precum și preoții pensionari care au domiciliul stabil pe teritoriul parohiei respective sunt membri de drept ai Adunării parohiale.

Art. 55. — Adunarea parohială exercită următoarele atribuții:

(1) alege membrii Consiliului parohial și pe cei ai Comitetului parohial;

(2) aprobă raportul de activitate al Consiliului parohial;

(3) aprobă raportul de activitate al Comitetului parohial;

(4) avizează bugetul anual al parohiei spre a fi aprobat de către Permanența Consiliului eparhial;

(5) ia hotărâri cu privire la zidirea, repararea, restaurarea și întreținerea bisericii, a casei parohiale și a altor clădiri ale parohiei, precum și la conservarea și restaurarea patrimoniului mobil, și solicită aprobarea scrisă Permanenței Consiliului eparhial, care verifică, prin specialiștii de la Centrul eparhial, necesitatea, legalitatea și calitatea proiectelor ce se propun a fi realizate;

(6) hotărăște înființarea de fonduri cu scop bisericesc, cultural sau social-filantropic și stabilește normele pentru completarea resurselor financiare necesare parohiei;

(7) la propunerea Consiliului parohial fixează cuantumul contribuțiilor benevole de cult, potrivit nevoilor parohiei, informând despre aceasta Centrul eparhial;

(8) examinează și completează raportul anual privind desfășurarea activităților din parohie;

(9) avizează raportul anual privind situația economico-financiară a parohiei spre a fi aprobat de către Permanența Consiliului eparhial;

(10) face propuneri spre aprobare de către Consiliul eparhial, cu privire la înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale parohiei;

(11) aprobă măsuri pentru administrarea proprietăților mobile și imobile ale parohiei, supraveghind buna întreținere a edificiilor bisericești, culturale, social-filantropice și fundaționale.

Art. 56. — (1) Adunarea parohială se întrunește în ședință ordinară o dată pe an, și anume în primul trimestru al anului, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie.

(2) Adunarea parohială este convocată de președinte, cu cel puțin o săptămână înainte de data fixată pentru întrunire, înștiințând despre aceasta pe protopop. În caz de neputință sau rea-voință a parohului, constatată de Centrul eparhial, Adunarea parohială este convocată și prezidată de protopop sau delegatul acestuia, din încredințarea chiriarhului.

(3) Convocarea va cuprinde locul, data și ora Adunării parohiale, precum și problemele ce se vor discuta, va fi citită de preotul paroh în biserică, îndată după terminarea Sfintei Liturghii, și va fi afișată la ușa bisericii.

Art. 57. — (1) Adunarea parohială este valabil constituită în prezența preotului paroh sau a preotului delegat de către Centrul eparhial și a cel puțin o zecime din totalul membrilor înscrși în lista membrilor Adunării parohiale.

(2) Dacă la data fixată pentru Adunarea parohială nu se întrunește numărul necesar de membri, Adunarea parohială are loc, fără vreo altă convocare, în duminica următoare, în același

loc și la aceeași oră, când aceasta este valabil constituită cu numărul de membri prezenți, dintre care nu pot lipsi două treimi dintre membrii Consiliului parohial.

Art. 58. — (1) Adunarea parohială ia hotărâri valabile cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(2) Lucrările și hotărârile Adunării parohiale se consemnează într-un registru de procese-verbale ale ședințelor acesteia.

(3) Împotriva hotărârilor Adunării parohiale se pot face contestații la Permanența Consiliului eparhial numai de către membrii Adunării parohiale înscrși în listă și prezenți la ședința Adunării parohiale care a adoptat hotărârea contestată.

(4) Contestațiile se depun în termen de 14 zile lucrătoare de la data ședinței, la protopopiat, care le va înregistra și înainta, odată cu avizul acestuia, Permanenței Consiliului eparhial.

D. Consiliul parohial

Art. 59. — (1) Consiliul parohial este organismul executiv al Adunării parohiale. Adunarea parohială alege din rândul ei pe membrii Consiliului parohial — în număr de 7, 9 sau 12 membri — în funcție de categoria parohiei, precum și 2—4 membri supleanți.

(2) Membrii Consiliului parohial și supleanții, persoane majore, sunt aleși pe termen de 4 ani dintre credincioșii care frecventează biserica, au o viață creștină pilduitoare, se bucură de respectul comunității și nu au fost judecați și condamnați penal; aceștia activează benevol și pot fi realeși.

(3) Membrii aceleiași familii: soțul și soția, părinții și copiii, frații, verii primari, ginerii, socrii, nași și finii nu pot fi, în același timp, membri ai Consiliului parohial.

(4) Sunt membri de drept în Consiliul parohial, cu vot deliberativ, preotul paroh ca președinte, ceilalți preoți și diaconi slujitori activi ai parohiei, precum și primul cântăreț (cantor, dascăl) al bisericii parohiale.

Art. 60. — Pentru activitate ostilă Bisericii, comportament imoral și ofensator, membrii Consiliului parohial pot fi revocați de Permanența Consiliului eparhial, la cererea motivată a parohului, avizată de protopop, sau în urma constatării de către autoritatea superioară bisericească. Membrii revocați nu pot fi realeși timp de 5 ani în Consiliul parohial.

Art. 61. — În afara atribuțiilor prevăzute de art. 55 alin. (1), (2), (3), (4), (5), (9) și (10), între ședințele Adunării parohiale, Consiliul parohial exercită toate atribuțiile acesteia, precum și următoarele atribuții:

(1) desemnează dintre membrii Adunării parohiale un delegat pentru alegerea membrilor mirenii ai Adunării eparhiale din circumscripția respectivă, pe care îl comunică protopopului, pentru aprobare;

(2) întocmește raportul anual privind situația economico-financiară a parohiei, iar o copie a acestui raport se va înainta spre informare Centrului eparhial;

(3) elaborează raportul anual privind activitatea Consiliului parohial, pe care îl prezintă spre aprobare Adunării parohiale;

(4) desemnează doi cenzori pentru controlul financiar al Comitetului parohial, pe care îi comunică protopopului, pentru aprobare;

(5) primește și verifică justificarea financiară anuală a gestiunii Comitetului parohial;

(6) aprobă propunerile preotului paroh privind înzestrarea bisericii cu veșminte, icoane, obiecte și cărți de cult, cele necesare pentru serviciul religios și a instituțiilor parohiale (culturale, sociale, fundaționale), precum și alocarea fondurilor corespunzătoare;

(7) veghează ca aprovizionarea pangarului parohiei cu lumânări, calendare, obiecte și cărți de cult, precum și tipărituri de zidire duhovnicească, să se facă numai de la Centrul eparhial, pentru susținerea activităților misionare ale eparhiei respective;

(8) unde sunt mai mulți slujitori ai altarului, încredințează, cu proces-verbal, pangarul unui alt slujitor decât parohul, cu asumarea întregii răspunderi materiale și gestionare de către acesta, iar apoi îi comunică protopopului, pentru aprobare;

(9) verifică anual și înaintează în primul trimestru al anului următor Permanenței Consiliului eparhial inventarul bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea sau folosința parohiei;

(10) întocmește proiectul de buget (venituri, cu identificarea resurselor, și cheltuieli) și raportul economic-financiar, pe care le prezintă spre avizare protopopiatului, în vederea înaintării Permanenței Consiliului eparhial spre aprobare;

(11) ia hotărâri cu privire la zidirea, repararea, restaurarea și întreținerea bisericii, a casei parohiale și a altor clădiri ale parohiei, precum și la conservarea și restaurarea patrimoniului mobil, și solicită aprobarea scrisă Permanenței Consiliului Eparhial, care verifică, prin Centrul eparhial, necesitatea, legalitatea și calitatea proiectelor ce se propun a fi realizate;

(12) face propuneri spre aprobare Permanenței Consiliului eparhial, cu privire la transmiterea folosinței bunurilor imobile bisericești ale parohiei (închiriere, comodat, arendare etc.), a grevării cu sarcini sau afectării de servituți a acestora, cu excepția lăcașurilor de cult;

(13) face propuneri, spre aprobare, Consiliului eparhial, cu privire la înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale parohiei;

(14) propune Adunării parohiale, spre aprobare, cuantumul contribuțiilor de cult, potrivit nevoilor parohiei, cuantum ce va fi confirmat, modificat sau respins de Permanența Consiliului eparhial;

(15) îndeplinește orice alte atribuții care îi sunt atribuite prin prezentul statut, regulamente, hotărâri sau instrucțiuni ale autorităților superioare bisericești.

Art. 62. — (1) Consiliul parohial se întrunește lunar sau ori de câte ori este nevoie.

(2) Convocarea o face preotul paroh, cu prezentarea problemelor ce se află pe ordinea de zi.

(3) Consiliul parohial este legal constituit cu prezența a trei pătrimi dintre membrii săi și ia hotărâri valabile cu votul a două treimi dintre membrii prezenți.

(4) Lucrările și hotărârile Consiliului parohial se consemnează într-un registru de procese-verbale ale ședințelor Consiliului parohial.

(5) Hotărârile Consiliului parohial sunt valabile pentru toți credincioșii parohiei.

(6) Eventualele contestații împotriva hotărârilor Consiliului parohial se pot face în cel mult 14 zile la protopop, care este dator să le înainteze, cu avizul său, Permanenței Consiliului eparhial, în termen de cel mult 5 zile.

Art. 63. — Consiliul parohial delegea unul sau doi membri care, în calitate de epitropi, sprijină parohul în administrarea corectă și eficientă a bunurilor parohiale. Numele epitropilor se comunică protopopiatului pentru aprobare.

E. Administrarea bunurilor parohiale

Art. 64. — (1) Parohul este administratorul întregii averi parohiale mobile și imobile împreună cu Consiliul parohial, sub controlul Centrului eparhial, și răspunde canonic-disciplinar și administrativ-bisericesc în fața acestuia, iar pentru administrarea și gestionarea defectuoasă a averii bisericești răspunde și în fața instanțelor civile și penale, în baza legislației în vigoare.

(2) Când unele atribuții gestionare au fost delegate altui preot sau unui diacon slujitor de la parohie, potrivit prevederilor art. 61 alin. (8) din prezentul statut, acesta răspunde canonic-disciplinar, administrativ-bisericesc, civil și penal pentru gestionarea bunurilor încredințate.

(3) Aprobarea anuală a gestiunii nu îl exonerează de răspundere pe paroh, pe preotul sau diaconul gestionar pentru neregulile descoperite ulterior.

Art. 65. — Preotul paroh, ca administrator al bunurilor parohiale, are următoarele îndatoriri:

(1) administrează corect bunurile mobile și imobile ale parohiei, instituțiilor culturale, sociale și fundaționale, precum și fondurile parohiale pe baza registrelor de evidență financiar-contabilă, de gestiune și inventar;

(2) ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a bunurilor și a documentelor de valoare ale parohiei. În caz de distrugere sau deteriorare a acestora, informează, de urgență, Centrul eparhial, care ia măsurile adecvate pentru rezolvarea problemei;

(3) ia măsuri pentru restaurarea, conservarea și protejarea bunurilor mobile și imobile ale parohiei, potrivit legislației bisericești și civile în vigoare, referitoare la patrimoniul cultural-național;

(4) ține registrul de venituri și cheltuieli;

(5) prezintă anual Consiliului parohial și Adunării parohiale o informare asupra veniturilor și cheltuielilor bisericești, culturale, sociale și fundaționale, precum și asupra modului de administrare și gestionare a patrimoniului bisericesc din anul anterior;

(6) se îngrijește, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropul sau epitropii, de luarea măsurilor pentru întreținerea, repararea și restaurarea edificiilor bisericești, bunurilor mobile și imobile parohiale, ale instituțiilor culturale, social-filantropice și fundaționale, a patrimoniului cultural-național, a casei parohiale, a curții și cimitirului parohial, precum și a altor bunuri bisericești parohiale;

(7) se îngrijește să construiască sau să cumpere o casă parohială, acolo unde nu există;

(8) se îngrijește, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropul sau epitropii, de înscrierea în evidențele parohiale și ale autorităților centrale și locale competente a bunurilor mobile și imobile ale parohiei, de buna administrare a acestora, precum și de întocmirea și buna păstrare a actelor de proprietate, potrivit prevederilor statutare, regulamentare bisericești, a hotărârilor organismelor bisericești centrale și eparhiale. Câte o copie legalizată a actelor de proprietate a bunurilor parohiei se păstrează la protopopiat și la Centrul eparhial;

(9) sprijinit de epitrop, încasează sumele convenite parohiei potrivit hotărârilor Adunării parohiale și face, la timp, plățile curente;

(10) semnează documente de administrare curentă, în calitate de reprezentant legal al parohiei, conform atribuțiilor din decizia chiriarhală de numire și aprobărilor organismelor superioare bisericești;

(11) întocmește și ține la zi registrul inventar al bunurilor parohiei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei;

(12) cu binecuvântarea scrisă a chiriarhului, preotul paroh depune toate diligențele în vederea recuperării bunurilor mobile și imobile ale parohiei preluate abuziv în decursul timpului, precum și în vederea înlăturării cauzelor punctuale de abuz asupra patrimoniului bisericesc, cu sprijinul autorităților competente, străduindu-se, împreună cu membrii Consiliului parohial, să conserve și să sporească patrimoniul parohiei;

(13) împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu membrii Consiliului parohial, este responsabil pentru asigurarea fondurilor proprii necesare întreținerii bunurilor parohiale și completării drepturilor salariale ale angajaților care deserveșc parohia;

(14) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Consiliului parohial și controlează modul de administrare a cimitirului parohial, a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundaționale bisericești din parohie;

(15) întocmește și ține la zi registrul inventar al bunurilor parohiei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei.

F. Comitetul parohial

Art. 66. — (1) Comitetul parohial este organismul bisericesc parohial care funcționează sub președinția de drept a preotului paroh și este subordonat Consiliului parohial. Membrii Comitetului parohial sunt aleși de Adunarea parohială dintre membrii ei. Comitetul parohial are un număr dublu de membri față de cel al Consiliului parohial.

(2) Comitetul parohial este alcătuit din persoane majore ale comunității parohiale, pe principiul voluntariatului.

(3) Comitetul parohial este prezidat de preotul-paroh ajutat de un birou de conducere compus din: coordonator de programe, secretar și casier.

(4) Comitetul parohial poate avea prevederi și evidență gestionară proprie în cadrul bugetului parohial pentru activitățile desfășurate utilizând, sub controlul preotului paroh, același cont bancar, și face justificarea financiară anuală față de Consiliul parohial. Pentru controlul financiar al Comitetului parohial sunt desemnați doi cenzori de către Consiliul parohial.

(5) Revocarea membrilor Comitetului parohial se face potrivit procedurii prevăzute pentru membrii Consiliului parohial la art. 60 din prezentul statut.

Art. 67. — (1) Comitetul parohial are cinci servicii, fiecare fiind condus de un coordonator numit de către biroul de conducere.

(2) Serviciile Comitetului parohial au următoarele atribuții:

a) Serviciul social:

1. cooperează permanent cu asistenții sociali ai parohiei, protopopiatului și Centrului eparhial;

2. cooperează în Comitetul parohial, pentru colaborare, pe asistentul social sau lucrătorul social de la primăria locală sau, după caz, îl invită la ședințele Comitetului parohial;

3. colaborează cu unitățile medicale și sprijină diferite programe de sănătate;

4. se ocupă cu ajutorarea săracilor, orfanilor, văduvelor și a vârstnicilor;

5. sprijină integrarea socială a deținuților eliberați din penitenciare;

6. sprijină reinserția socială a tinerilor instituționalizați care, după împlinirea vârstei de 18 ani, au părăsit centrele de plasament;

7. cooperează cu organizații neguvernamentale în condițiile legislației bisericești în vigoare;

8. sprijină programul de asistență maternală și adopțiile naționale;

9. promovează și susține programe social-filantropice ale parohiei; sprijină și întreține cantina socială a parohiei;

10. cooperează în permanență cu preoții misionari din sistemul de sănătate, penitenciare și armată, azile, orfeline etc.;

11. cu acordul autorității bisericești superioare, colectează ajutoare în situații de urgență și sprijină constituirea unui fond financiar pentru astfel de situații;

12. sprijină programele de prevenire și eradicare a violenței în familie, de combatere a traficului de ființe umane, a drogurilor și altele, precum și acordarea asistenței spirituale și materiale familiilor din care părinții au plecat la muncă sau studii în străinătate ori au emigrat definitiv.

b) Serviciul misionar:

1. cooperează cu alte parohii, cu mănăstiri și cu duhovnici din zonă;

2. promovează difuzarea și citirea Sfintei Scripturi și a cărților duhovnicești, cu recomandarea preotului paroh;

3. îl sprijină pe preotul paroh în organizarea unor activități misionare, pentru o mai bună cunoaștere, păstrare și consolidare a credinței ortodoxe;

4. ajută la organizarea hramului bisericii, a întrunirilor duhovnicești și a altor manifestări religioase și sprijină achiziționarea de material audiovizual cu caracter religios;

5. organizează vizite misionare în spitale, în penitenciare, în centre pentru ocrotirea copiilor și a vârstnicilor și în familii aflate în dificultate;

6. menține, în permanență, legătura cu asociațiile bisericești ortodoxe de pe teritoriul parohiei și al eparhiei;

7. identifică și sprijină persoanele indecise și oscilante din punct de vedere religios, pentru întărirea lor în credință și participarea la viața Bisericii;

8. ajută Consiliul parohial la colectarea Fondului central misionar, Fondului Filantropia și a unor fonduri speciale în situații de urgență.

c) Serviciul cultural:

1. inițiază și sprijină achiziționarea și distribuirea cărților de cult, icoane, cruciulițe și cărți de zidire sufletească pentru credincioși și pentru biblioteca parohială;

2. încurajează în comunitate citirea cărților și a revistelor din biblioteca parohială, audierea programelor radiofonice ortodoxe și vizionarea programelor ortodoxe de televiziune;

3. împreună cu profesorii de religie, încurajează participarea elevilor la Sfânta Liturghie și la alte slujbe bisericești, precum și la activități cultural-educative care promovează credința creștină ortodoxă;

4. sprijină înființarea de capele sau paraclise în școlile din cuprinsul parohiei;

5. organizează festivități legate de marile sărbători bisericești și naționale menționate în calendarul bisericesc anual;

6. susține cântarea omofonă și a corului bisericii;

7. organizează acțiuni multiple privind cunoașterea operelor de artă bisericească, păstrarea și promovarea tradițiilor, a folclorului și a specificului cultural local și național;

8. înființează și acordă burse de studiu și ajutoare pentru elevii merituoiși și pentru cei din familii cu posibilități materiale modeste;

9. organizează, cu sprijinul profesorilor și donatorilor, meditații gratuite pentru elevii săraci din parohie;

10. antrenează intelectualii din parohie în activități de promovare a credinței ortodoxe și a culturii românești.

d) Serviciul pentru tineret:

1. promovează cartea religioasă în rândul tinerilor și încurajează publicarea unei foi parohiale;

2. invită personalități culturale pentru conferințe adresate tinerilor;

3. organizează întâlniri cu tineri, la care sunt invitați ierarhi, preoți, profesori de teologie;

4. acordă premii în cărți elevilor merituoiși din comunitate proveniți din instituții de ocrotire socială sau din familii și medii sociale defavorizate;

5. sprijină preotul paroh în ducerea la îndeplinire a deciziilor Sfântului Sinod sau ale chiriarhului locului în probleme de educație a tineretului școlar de toate vârstele;

6. organizează pelerinaje, excursii și tabere de tineret cu caracter creștin.

e) Serviciul administrativ-gospodăresc:

1. se îngrijește de înzestrarea și înfrumusețarea bisericii, precum și de cimitirul parohial;

2. se îngrijește de întreținerea monumentelor eroilor și a troițelor de pe teritoriul parohiei;

3. are grijă de întreținerea curții bisericii, a spațiilor verzi și a incintei (casă parohială, casă de prăznuire, clopotniță, capelă, muzeu etc.).

Art. 68. — Parohiile pot colabora cu asociații și fundații bisericești, constituite cu aprobarea Sfântului Sinod sau cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului, sau cu filiale ale acestora.

SECȚIUNEA a II-a

A. Protopopiatul (protoieria)

Art. 69. — (1) Protopopiatul (protoieria) este o unitate bisericească administrativă care cuprinde mai multe parohii arondate de pe teritoriul aceleiași eparhii.

(2) Înființarea, desființarea, delimitarea și schimbarea întinderii teritoriale a protopopiatelor se aprobă de Permanența Consiliului eparhial, ținând seama de cerințele misionar-pastorale locale, de situarea parohiilor și fiiliilor dintr-o zonă geografică, precum și de posibilitățile economice de funcționare.

(3) Fiecare protopopiat are o cancelarie administrativă proprie în cadrul căreia funcționează personal clerical și neclerical, potrivit competențelor date prin statut și regulamentele bisericești.

(4) Personalul administrativ clerical și neclerical din cancelaria protopopiatului se numește de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, pe baza unei liste de mai mulți candidați intervievați în prealabil la Centrul eparhial.

B. Protopopul (protoiereul)

Art. 70. — (1) Protopopul (protoiereul) este preotul conducător al protopopiatului și al cancelariei administrative a protopopiatului, în numele chiriarhului.

(2) Protopopul se numește de către chiriarh pe o perioadă de patru ani, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, ținându-se seama de următoarele criterii: media generală de licență în teologie — minimum 8,50, cel puțin 5 ani vechime în preoție, fără impedimente canonice sau condamnări penale, cu o activitate deosebită liturgică, administrativ-pastorală, misionară, culturală și socială, bucurându-se de o bună apreciere în societate.

(3) Protopopii pot fi numiți, prin decizie chiriarhală, pentru un nou mandat de 4 ani, doar dacă în cursul celor 4 ani de activitate au primit calificativul maxim cu ocazia evaluărilor periodice.

(4) Protopopul, precum și celelalte categorii de personal clerical și neclerical din cancelaria administrativă a protopopiatului, se sancționează și se revocă de chiriarh, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare.

Art. 71. — Protopopul are următoarele atribuții exercitate prin mandat, în numele chiriarhului:

(1) îndrumă, coordonează și supraveghează activitatea bisericească a parohiilor și fiiliilor din protopopiat;

(2) inspectează, cel puțin o dată pe an, parohiile, filiile și așezămintele sociale din protopopiat, constatând calitatea vieții religioase, morale și sociale; verifică registrele contabile, arhiva și biblioteca, starea bisericii și a obiectelor de patrimoniu cultural mobil, a clădirilor bisericești, a cimitirelor, precum și a altor bunuri bisericești;

(3) înscrie în registrul de inspecție al parohiei procesul-verbal amănunțit privind constatările făcute. O copie a acestuia se înaintează Centrului eparhial, cu raport și propuneri, iar al treilea exemplar rămâne la protopopiat;

(4) supraveghează și îndrumă activitatea catehetică, misionar-pastorală, culturală și social-filantropică a clerului din protopopiat, astfel încât aceasta să se desfășoare în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești, cu hotărârile Sfântului Sinod și ale organismelor eparhiale;

(5) întocmește și prezintă anual Permanenței Consiliului eparhial situația privind bunurile mobile și imobile proprietăți ale parohiilor și fiiliilor din protopopiat;

(6) întocmește și prezintă anual Permanenței Consiliului eparhial situația privind bunurile mobile și imobile ale protoieriei;

(7) urmărește ca ordinele și dispozițiile autorităților superioare bisericești să fie transmise la timp unităților și personalului bisericesc din protopopiat și să fie aduse la îndeplinire;